

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

8. JUNI 2022

Vedr. Orientering vedr. debat om Chicagoprincippet samt studenteforeningsarrangementer afholdt på KU

REKTORSEKRETARIATET

Sagsbehandler Jacob Sølling

NØRREGADE 10

1165 KØBENHAVN K

Baggrund

Bestyrelsen drøftede på sit møde den 15. juni 2021 temaet *Pluralisme i forskningen, undervisningen og ved studieintroduktioner mv.* Bestyrelsen tilkendegav i den forbindelse, at den fremover ønsker at følge området samt at blive involveret i rektoratets overvejelser og ledelsesmæssige håndtering.

DIR 35 32 26 30

MOB 28 75 26 30

jacs@adm.ku.dk

Høring i Folketinget om Chicagoprincippet

Folketingets uddannelses- og forskningsudvalg gennemførte den 3. maj 2022 **en høring om indførelse af Chicagoprincippet i en dansk universitetskontekst.** KU's prorektor for forskning deltog i den forbindelse i høringspanelet. Høringen var indkaldt som led i behandlingen af beslutningsforslag B 19 i Folketinget.

Princippet er formuleret i 2014 på University of Chicago og omhandler ytringsfrihed på campus (Report of the Committee on Freedom of Expression).

Mere end 70 universiteter i USA har tilsluttet sig Chicago-princippet eller vedtaget politikker inspireret af disse deriblandt herunder Princeton, Johns Hopkins, Columbia, American University og City University of New York. Princippet. Princippetnes udbredelse skal ses i lyset af traditionen for private universiteter i USA og fraværet af en centralt fastsat universitetslov som i Danmark.

I forbindelse med høringen tilkendegav prorektor, at KU ikke er imod Chicagoprincippernes indhold, men stiller sig tvivlende over for, om de vil gøre en forskel såfremt de indskrives i universitetsloven. Prorektor udtalte sig positiv overfor at indskrive akademisk frihed bredere i universitetsloven, som i dag alene nævner forskningsfriheden. Dette vil give mulighed for også at omfatte undervisningsfriheden i loven. KU ser generelt ikke noget problem med ytringsfriheden og den akademiske frihed på universiteterne.

Prorektor udtalte endvidere, at det er vigtigt at arbejde med den akademiske kultur fortløbende, og at universiteterne har en række løbende mekanismer herunder peer review, kodekser og forskningsevalueringer, som i langt de fleste tilfælde tager hånd om kvalitet og de mål som loven sætter for universiteterne. Samtidig er det vigtig, at universiteterne lærer af hinandens erfaringer.

Aktuel sag om debattmøder arrangeret af studenterforeningen Muslim Student Association

Parallelt med debatten om Chicagoprincipperne har et møde afholdt af foreningen Muslim Student Association City Campus (MSA City Campus) været genstand for offentlig debat og endnu et planlagt møde af Muslim Student Association på Søndre Campus har været omtalt.

Det førstnævnte møde, med overskriften ”Skal Islam moderniseres?”, blev afholdt på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet d. 25. marts 2022. På mødet var inviteret konsulent fra Center for Muslimers Rettigheder i Danmark Peter Kuzmanovski og Taimullah Abu Laban, som er tilknyttet det islamiske parti Hizb ut-Tahrir.

På billeder fra foreningens FACEBOOK ses det, at tilhørerne har placeret sig kønsopdelt i auditoriet, men foreningen har tilkendegivet over for SAMF, at arrangement er ikke blevet annonceret som kønsopdelt. Mødet blev omtalt i medierne i Dagens Kommentar i Weekendavisen 12.4 (Katja Kvale) og er siden blevet debatteret offentligt og både uddannelses- og forskningsminister og udlændinge- og integrationsministeren har fået spørgsmål i deres respektive folketingsudvalg. Begge ministre har i forskellig grad været kritiske overfor KUs håndtering af sagen for så vidt angår afstandtagen fra kønsopdeling og taleren fra Hizb ut-Tahrir.

Siden hen har et arrangement på Søndre Campus arrangeret af en anden afdeling af MSA, MSA Søndre City været omtalt idet foreningen valgte at aflyse efter, at Det Humanistiske Fakultet ønskede et møde om foreningen inden afholdelsen af arrangementet.

Forskningsfrihed og forskningskvalitet: Beskyttelses- og kontrolmekanismer

SIDE 3 AF 5

Ud over den almindelige grundlovssikrede ytringsfrihed er, forskningsfriheden nævnt i universitetslovens §2. *Stk. 2.: Universitetet har forskningsfrihed. Universitetet skal værne om universitetets og den enkeltes forskningsfrihed og om videnskabetikken*

Flere danske universiteter, herunder AU, arbejder med Chicagoprincipperne og/eller har vedtaget erklæringer der ligner eller arbejder med lignende initiativer.

På KU drøfter flere akademiske råd Chicagoprincipperne, men KU har ikke igangsat en koordineret proces med henblik på eksempelvis vedtagelse af en erklæring. KU afventer en samlet drøftelse i rektorkollegiet om fælles erfaringer og eventuelle fælles initiativer.

Der findes på KU flere relaterede principper og initiativer udover dem, som er fælles for det akademiske samfund såsom peer review, der værner om standarden for universitetets kerneformål og akademiske principper:

- Efter et omfattende udvalgsarbejde i hele sektoren udkom den såkaldte armslængderapport 2021: *Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning*.
- Rapporten er blandt andet afsat til en revision af *Kodeks for god videnskabelig praksis* på KU som forventes afsluttet i august 2022. Den tydeliggør bl.a. principper om forskningsfrihed, uvildighed og armslængde som bærende for integriteten i forskningen.
- Mulighed for at indklage forskere ved mistanke om *videnskabelig uredelighed*.
- *Universitetets Praksisudvalg*, der behandler spørgsmål om god videnskabelig praksis, forskningsetiske komitéer, der står for den etiske godkendelse af forskningsprojekter, samt Named Persons, der rådgiver om videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis.
- *Forskningsevalueringer*, som KU gennemførte for første gang fra 2016-2018. Det består i en omfattende evaluering af forskningsområderne på institutniveau. af 40 internationale paneler med forskningseksperter på de enkelte institutters område. Disse forskningsevalueringer af KU's institutter foretages som regelmæssig turnus igen i 2022-2023.
- KU's ledelse står bag og *støtter forskere*, som bliver udsat for eksempelvis offentligt pres, som det har været tilfældet i forbindelse med en forespørgselsdebat i Folketinget i maj 2021 om aktivisme i forskningen.

Curriculum, undervisningsrummet og studiemiljøet, studiesocialmiljø

SIDE 4 AF 5

Nedenstående rammer for de studerendes aktiviteter og færden på universitetet bliver af og til blandet sammen i den offentlige debat, men det er vigtigt at skelne mellem 1) Retten til at undervise i alle fagligt relevante temaer og kilder og 2) Studiemiljø og inklusion i eksempelvis studieintroduktionen. På samme vis er der også forskel på en undervisningssituation og studenterforeningsdebat, jf. nedenstående sag om lokaleudlån til studenterforeninger.

Curriculum og undervisningsrummet

På KU har underviserne akademisk frihed til selv at vælge fagligt relevant undervisningsmaterialer og forskningsbaserede vinkler på undervisningen. Der er i den forbindelse et krav fra ledelsen om, at litteraturen eller materialet skal understøtte den konkrete undervisningsaktivitets læringsmål og kompetencebeskrivelse, som de fremgår af kursusbeskrivelsen inden for rammerne af studieordningen. Praksis på KU er, at de lokale studienævn som regel har løbende drøftelser af undervisernes konkrete valg af undervisningsmaterialer og litteratur.

Studiemiljø

Centralt i arbejdet med studiemiljø, studietrivsel og mangfoldighed står studiestarten, som er KU's mulighed for at sikre en hensigtsmæssig introduktion til studieliv og studiekultur. I 2019 besluttede KU fælles retningslinjer for studiestarten og en studiestartspakke med tilhørende læringsmål. Formålet er, at alle nye studerende oplever studiestarten som inkluderende med fokus på fællesskab, uddannelse, studieliv og karriere.

Studiestarten skal bygge på inddragelse, inklusion og respekt, og hvor de ansvarlige for studiestarten i dialog med de studerende håndterer hændelser og planlagte aktiviteter, der kan opleves som grænseoverskridende eller krænkende, herunder med forståelse for, at der også er gråzoner i oplevelsen af, hvad der er krænkende for den enkelte.

KUs håndtering og position

Sagen er kendetegnet ved, at debatten hurtigt har udviklet sig til et punkt, hvor der skelnes meget lidt eller slet ikke mellem undervisning og et studenterdrevet arrangement – eller mellem hvad der er arrangeret af universitetet og af foreninger på campus. Samtidig er sagen i sin indledende fase karakteriseret ved mangel på faktuel viden fra presse, politikere og universitetsledelsen om hvad der faktisk er foregået.

Praksis på stedet for lokaleudlån er, at foreninger som KU lokalt har kendskab til og er hjemmehørende på KU¹, kan låne lokaler uden at universitetet skal kende det faglige indhold i detaljer.

KU's position er, at alle temaer skal kunne debatteres og at talere hvis holdninger og værdier ligger langt fra de gængse demokratiske ikke skal forbydes adgang på campus. Omvendt forventer rektoratet, at også studenterforeninger der låner lokaler, gennemfører arrangementer med mulighed for kritisk debat og med vægt på åbenhed for flere synspunkter. Kønsopdeling af arrangementer flugter ikke med KUs værdigrundlag og arrangementer bør ikke planlægges som sådan, men regulering af spørgsmålet er svært udover de tilfælde, hvor det eksplicit bliver et krav for at deltage.

Rektoratet har igangsat en gennemskrivning og forenkling af retningslinjerne for lokaleudlån med øje for, at der skal være tale om overordnede retningslinjer med universitetslovens formålsparagraf som udgangspunkt, og at ansvaret skal ligge hos den enkelte forening.

¹ Hjemmehørende foreninger på KU er enten vedtægtsbestemt som eksempelvis Studenterrådet, eller foreninger med en stor del KU-studerende som aktive/medlemmer.